
ΣΕΒ: Τα ρομπότ στη βιομηχανική παραγωγή έρχονται, οι θέσεις εργασίας μένουν;

2019/10/17 20:30 στην κατηγορία LOGISTICS

Με την τεχνολογική εξέλιξη και την 4η βιομηχανική επανάσταση να αλλάζει τον κόσμο ταχύτατα, ως κοινωνία και ως οικονομία καλούμαστε να πάρουμε θέση για το ποια στάση πρέπει να υιοθετήσουμε ως προς τη νέα τεχνολογία, τα ρομπότ, την τεχνητή νοημοσύνη, και την αξιοποίησή τους στη βιομηχανία, διερωτάται ο ΣΕΒ, σε [special report](#) αναφορικά με τα ρομπότ και την απασχόληση.

Το ερώτημα είναι εάν κινδυνεύουν οι θέσεις εργασίας από τη νέα τεχνολογία, ή κινδυνεύουν από την καθήλωση στην παλαιά; Ή κατά πόσο απειλούνται από την εισαγωγή ρομπότ στην βιομηχανική παραγωγή, ή από την έλλειψη ρομπότ στην παραγωγή;

Το νέο παραγωγικό περιβάλλον

Σύμφωνα με τον ΣΕΒ, τα σύγχρονα ρομπότ είναι η επιτομή της νέας τεχνολογίας, της συνεχούς τεχνολογικής εξέλιξης στα συστήματα αυτοματισμού και της τεχνητής νοημοσύνης.

Τα τελευταία χρόνια, η αλματώδης ψηφιακή και τεχνολογική εξέλιξη και οι νέες δυνατότητες που έχουν ενσωματωθεί στις λειτουργίες τους, έχουν οδηγήσει σε διαρκώς αυξανόμενη χρήση τους στο παραγωγικό περιβάλλον με σημαντικές αλλαγές και ως προς το περιεχόμενο, και ως προς την οργάνωση της εργασίας και στις εργασιακές σχέσεις σε διεθνές επίπεδο.

Αλλαγές, αλλά όχι ανατροπές στην εργασία

Οι αλλαγές που έχουν προκύψει από την τεχνολογική εξέλιξη αφορούν στη διεύρυνση της γκάμας εργασιών που μπορούν να αναληφθούν από ρομπότ, την επέκταση των επιπέδων αυτονομίας, και αυτοβελτίωσής τους, και την αλλαγή της αλληλεπίδρασης με τον άνθρωπο.

Σήμερα, τα σύγχρονα ρομπότ δεν χρησιμοποιούνται απλά για την εκτέλεση προκαθορισμένων και επαναλαμβανόμενων εργασιών αλλά είναι σε θέση να εκτελούν πολυσύνθετες διεργασίες, να λαμβάνουν και να υλοποιούν αποφάσεις, να μαθαίνουν και να συνεργάζονται στενά με άλλα μηχανήματα και ανθρώπους στο χώρο εργασίας.

Οι νέες αυτές δυνατότητες δημιουργούν εύλογα ερωτήματα για την απασχόληση, τα επαγγέλματα και τους τομείς που επηρεάζονται, αλλά και τις αλλαγές θα επέλθουν στο περιεχόμενο και την οργάνωση της εργασίας.

Και αυτό γιατί, ναι μεν επιτυγχάνουν σημαντική βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας λόγω της ταχύτητας και ακρίβειας που αναπτύσσουν για τυποποιημένες, επαναλαμβανόμενες εργασίες αλλά δεν επηρεάζουν αρνητικά το σύνολο των επαγγελματιών.

Αντίθετα, **μόνο το 5% των επαγγελματιών μπορούν να αυτοματοποιηθούν πλήρως**, ενώ αναμένεται να αναβαθμιστούν πολλά άλλα. Με άλλα λόγια, τα ρομπότ υποκαθιστούν επιμέρους καθήκοντα και όχι θέσεις εργασίας, με αποτέλεσμα την ανάγκη διαρκούς ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων στο ανθρώπινο δυναμικό.

Αυτή η εξέλιξη επαναφέρει με έμφαση στη δημόσια συζήτηση την ανάγκη διαρκούς διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την παραγωγική βάση, θέμα για το οποίο ο ΣΕΒ συστηματικά παρεμβαίνει με σχετικές μελέτες και προτάσεις προς την Πολιτεία.

Ελλάδα: Ανασφάλεια αλλά και καλή προοπτική

Στις χώρες του ΟΟΣΑ, το 14% των θέσεων εργασίας αντιμετωπίζουν πολύ υψηλή πιθανότητα αυτοματοποίησης. Για την Ελλάδα, το ποσοστό των θέσεων εργασίας που αντιμετωπίζουν πολύ υψηλή πιθανότητα αυτοματοποίησης ανέρχεται σε 23,4%, ενώ άλλο ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 35,3% αντιμετωπίζει πιθανότητα σημαντικής αλλαγής.

Στο σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ η Ελλάδα καταλαμβάνει την τέταρτη θέση όσον αφορά το ποσοστό θέσεων που έχουν πιθανότητα άνω του 50% να αυτοματοποιηθούν, πίσω από Σλοβενία, Λιθουανία και Τουρκία, ενώ αν λάβουμε υπόψη μόνο τους εργαζόμενους με υψηλό κίνδυνο αυτοματοποίησης τότε η χώρα μας κατατάσσεται τρίτη, πίσω από Σλοβακία (33,6%) και Σλοβενία (25,7%).

Παράλληλα, σύμφωνα με το CEDEFOP, η Ελλάδα είναι 8η στην ΕΕ28, με σχεδόν 6 στους 10 εργαζόμενους να θεωρούν πιθανή την απαξίωση των δεξιοτήτων τους στην επόμενη πενταετία έναντι 48,3% του μ.ο της ΕΕ.

Από την άλλη πλευρά, **η αυτοματοποίηση δημιουργεί, νέες, θέσεις εργασίας**. Σε πρόσφατη έρευνα του ΣΕΒ σε δείγμα 831 επιχειρήσεων με πάνω από 30

εργαζόμενους, το περίπου 60% που χρησιμοποιεί αυτοματισμούς στην παραγωγή αναμένουν αύξηση των εργαζομένων τους τον επόμενο χρόνο.

Για τις επιχειρήσεις που δεν κάνουν χρήση αυτοματισμών το αντίστοιχο ποσοστό 11% χαμηλότερο.

Η πρόκληση για τη χώρα μας καθίσταται προφανής: Εκσυγχρονισμός της παραγωγικής μας βάσης, επενδύσεις σε τεχνολογία και παράλληλη ανάπτυξη σύγχρονων δεξιοτήτων. Είναι σημαντικά βήματα, ο συνδυασμός των οποίων θα επιτρέψει την ομαλή μετάβαση της οικονομίας και της εργασίας στην εποχή της 4η βιομηχανικής επανάστασης.

Βασικά συμπεράσματα

- Η αξιοποίηση των ευκαιριών της ρομποτικής δεν αποτελεί επιλογή αλλά αναγκαιότητα για τις επιχειρήσεις και όσοι μείνουν πίσω θα αντιμετωπίσουν σημαντικές πιέσεις παραγωγικότητας/κόστους.
- Τα ρομπότ θα μειώσουν σε σημαντικό βαθμό τις μονότονες επίπονες και επικίνδυνες χειρωνακτικές εργασίες που κάνουν σήμερα οι άνθρωποι, ωστόσο δεν αναμένεται να υπάρξει ολική υποκατάσταση των εργασιών ρουτίνας.
- Η απώλεια θέσεων εργασίας θα αντισταθμιστεί σε μεγάλο βαθμό από τη δημιουργία νέων θέσεων, είτε στην ίδια αλυσίδα αξίας, είτε σε άλλους κλάδους και τομείς της οικονομίας ως αποτέλεσμα της αυξημένης παραγωγικότητας και των εισοδημάτων.
- Η προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού απαιτεί την ενεργό συμμετοχή και το συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων. Επιχειρήσεις, κοινωνικοί εταίροι πάροχοι κατάρτισης, εργαζόμενοι και η πολιτεία θα πρέπει να επενδύσουν σε δια βίου μάθηση για τις διαρκώς μεταβαλλόμενες αναγκαίες δεξιότητες.
- Είναι αναγκαίος ο προσδιορισμός νέων ρυθμιστικών κανόνων και προτύπων στο πλαίσιο της αυξημένης συνθετικής και λειτουργικής αυτονομίας των σύγχρονων ρομπότ σε συνδυασμό με την εμφάνιση νέων μορφών συνύπαρξης και συνεργασίας ανθρώπου-ρομπότ. Ωστόσο, πρέπει να αποφευχθεί η υπερ-ρύθμιση του τομέα.
- Η ανάγκη ενίσχυσης του δημοσίου διαλόγου, με πρώτο βήμα τη συστηματική καταγραφή τους και αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης.